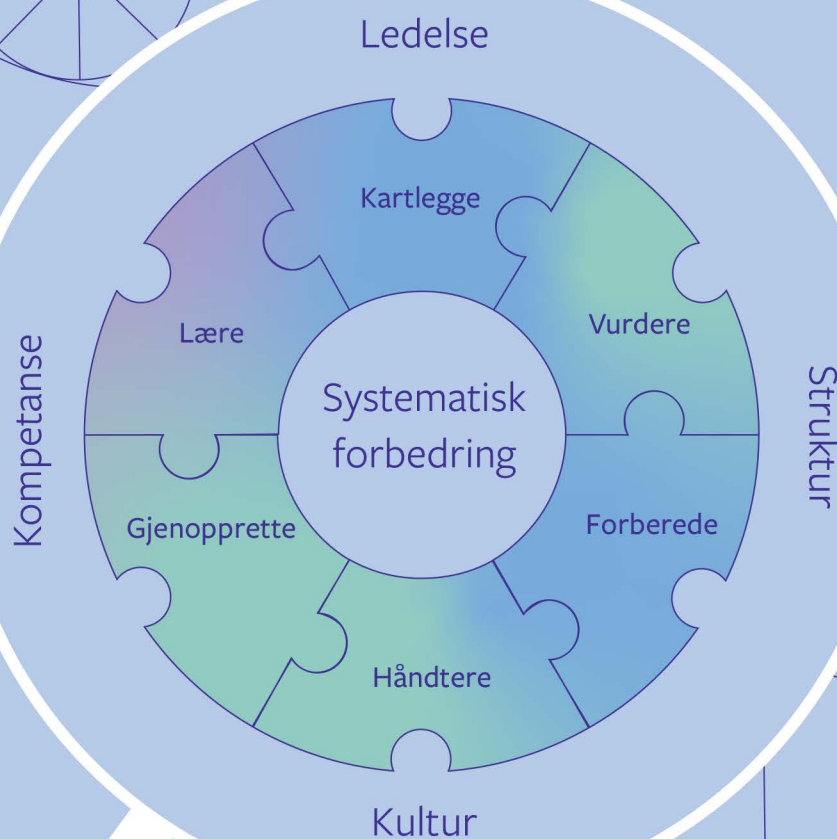

Jonas Eriksen, Eivind L. Rake og Morten Sommer

Beredskapsanalyse

Jonas Eriksen, Eivind L. Rake og Morten Sommer

Beredskapsanalyse

CAPPELEN DAMM AKADEMISK

Innhold

Forord	5
1	
Innledning	15
1.1 Beredskap	18
1.2 Er dagens beredskapsarbeid godt nok?	31
1.3 Bokens struktur	38
2	
Systematisk beredskapsarbeid	39
2.1 Rammeverk for beredskapsarbeid	40
2.2 Prosess for beredskapsarbeid	43
3	
Beredskapsvurdering	49
3.1 Modell for beredskapsvurdering	49
3.2 Mål for beredskap	55
4	
Planlegging av beredskapsanalyse	65
4.1 Administrative forhold	65
4.2 Kontekstuelle forhold	74
4.3 Detaljplanlegging og arbeidsstruktur	79
5	
Identifisere beredskapssituasjoner	84
5.1 Fastsette beredskapsområdet	85
5.2 Velge beredskapssituasjoner for analyse	88
5.3 Beskrive beredskapssituasjoner	101

6		
	Analysere beredskap	108
6.1	Krav, forutsetninger og antagelser	111
6.2	Innhold i beredskapsanalyser	115
6.2.1	Organisering	116
6.2.2	Ressurser	119
6.2.3	Samvirke	122
6.2.4	Kompetanse	125
6.2.5	Helse, miljø og sikkerhet	127
6.2.6	Strategi og taktikk	130
6.2.7	Barrierer	135
6.2.8	Interessenter og kommunikasjon	137
7		
	Evaluerer beredskapsløsninger	144
7.1	Krav, forutsetninger og antagelser	145
7.2	Evalueringskriterier	151
7.2.1	Samsvar med regelverk	152
7.2.2	Måloppnåelse	155
7.2.3	Risikopåvirkning	157
7.2.4	Kvalitet	164
7.2.5	Andre evalueringskriterier	172
7.3	Sikkerhetsperspektiver	175
7.4	Usikkerhet	183
7.5	Fordeler og ulemper	189
8		
	Rapportere	197
8.1	Administrative forhold	197
8.2	Presentasjon av mulige beredskapsløsninger	201
8.3	GAP-analyse	211
8.4	Forslag til tiltak	214

9	
Fra beredkapsanalyse til beredkapsdokumentasjon	219
9.1 Beredkapsdokumentasjon	220
9.2 Beredkapsplaner	224
9.3 Plan for kompetanseutvikling, trening og øving	237
9.4 Samarbeidsavtaler og samvirkeplaner	245
10	
Systematisk forbedring innen beredskap og beredkapsanalyser	256
10.1 Kvalitetsledelse	257
10.2 Kvalitetssikring og kvalitetskontroll	261
10.3 Kvalitetsforbedring av beredskap	265
Referanser	269
Vedlegg	275
1. Spørsmål for kartlegging av rammeverk for beredskap	275
2. Spørsmål for kartlegging av prosess for beredkapsarbeid	278
3. Sjekkliste for beredkapsanalyse	285
4. Eksempel på beredkapsanalyse	287
5. Eksempel på analyseskjemaer	302
Stikkord	308

Figuroversikt

Figur 1.1:	Samfunnssikkerhet som en kjede.....	19
Figur 1.2:	Sløyfemodell med barrierer	26
Figur 1.3:	Utvikling av uønskede situasjoner i kjede	26
Figur 1.4:	Eksempler på overskrifter om mangelfull beredskap.....	31
Figur 1.5:	Sammenheng mellom risikovurdering og beredskapsanalyse.....	37
Figur 2.1:	Modell for beredskapsarbeid	40
Figur 3.1:	Modell for beredskapsvurdering.....	50
Figur 3.2:	Modell for sammenheng mellom mål og krav innen beredskap.....	57
Figur 4.1:	Ulike typer mål	67
Figur 4.2:	Eksempel på grovkartlegging innen beredskap.....	69
Figur 4.3:	Eksempel på involveringsmatrise	73
Figur 4.4:	Analyse med 3 analysেমূter.....	82
Figur 4.5:	Struktur med overordnet analyse og tilhørende delanalyser	83
Figur 5.1:	Eksempel på risikomatrixe	86
Figur 5.2:	Beredskapsområdet	87
Figur 5.3:	Ytelsesramme	98
Figur 5.4:	Eksempel på beskrivelse av beredskapssituasjon	106
Figur 6.1:	Beredskapsfaser i ulike sektorer	109
Figur 6.2:	Faseinndelt analyseskjema	110
Figur 6.3:	Eksempler på krav	113
Figur 6.4:	Eksempel på analysestruktur for organisering.....	117
Figur 6.5:	Eksempel på analysestruktur for ressurser.....	120
Figur 6.6:	Beredskapsanalyse av oppgaver og ressurser.....	121
Figur 6.7:	Involveringsmatrise for analyse av samvirke	123
Figur 6.8:	Eksempel på analysestruktur for samvirke.....	124
Figur 6.9:	Eksempel på analysestruktur for analyse av flere aktørers samvirkebehov	125
Figur 6.10:	Eksempel på analysestruktur for kompetanse	126
Figur 6.11:	Eksempel på analysestruktur for HMS	128

Figur 6.12: Risiko med innsats vurdert mot innsatsens mulige gevinst	129
Figur 6.13: Eksempel på analysestruktur for strategi og taktikk	134
Figur 6.14: Hovedpunkter i barrierestyring.....	136
Figur 6.15: Eksempel på analysestruktur for barrierer.....	137
Figur 6.16: Eksempel på mal for aktørkart	140
Figur 6.17: Interessentprioritering basert på påvirkningskraft og interesse.....	141
Figur 6.18: Eksempel på analysestruktur for interessentprioritering for utvalgt beredskapssituasjon.....	141
Figur 6.19: Eksempel på analysestruktur for kommunikasjon.....	142
Figur 7.1: Eksempel på matrise som viser ytelsesnivå for ulike beredskapssituasjoner.....	149
Figur 7.2: Eksempel på kategorier og tabell med forskjeller på ytelsesnivåer .	151
Figur 7.3: Risikobilde hentet fra kommunalt risikobilde for Oslo 2017	160
Figur 7.4: Risikobilde hentet fra Bergen ROS 2020.....	160
Figur 7.5: Beskrivelse av sjøfartsulykke med masseskade i <i>Bergen ROS 2020</i>	163
Figur 7.6: Tilnærming ved ALARP-prinsippet	195
Figur 8.1: Eksempel på beredskapsorganisering	202
Figur 8.2: Eksempel på skjema for oppsummerende fremstilling av beredskapsløsning.....	206
Figur 8.3: Eksempel på skjema for fremstilling av generell ressursløsning	208
Figur 8.4: Eksempel på skjema for fremstilling av ressursløsning for utvalgt beredskapssituasjon.....	209
Figur 8.5: Eksempel på skjema for fremstilling av løsning på beredskapskompetanse	210
Figur 8.6: Eksempel på skjema for GAP-analyse	213
Figur 9.1: Eksempel på dokumentasjon i rammeverket for beredskap.....	220
Figur 9.2: Eksempel på dokumentasjon i prosess for beredskapsarbeid	223
Figur 9.3: Eksempel på varslingsmatrise i beredskapsplan	228
Figur 9.4: Eksempel på rollekort	229
Figur 9.5: Eksempel på generisk innhold i beredskapsplanens operative del for håndtering.....	230
Figur 9.6: Eksempel på generisk innhold i beredskapsplanens operative del for normalisering.....	231
Figur 9.7: Eksempel på enkelt tiltakskort for beredskapssituasjon	232
Figur 9.8: Eksempel på strategisk tiltakskort for beredskapssituasjon	233
Figur 9.9: Eksempel på prosesskart	235
Figur 9.10: Eksempel på skjema for fremstilling av interessent- og kommunikasjonsløsning.....	236
Figur 9.11: Eksempel på utdrag fra overordnet kompetanseplan	238

Figur 9.12: Eksempel på progressiv tilnærming til opplæring, trening og øving	241
Figur 9.13: Eksempel på varslingsmatrise i brodokument (faksimile).....	249
Figur 10.1: PUKK-hjulet	262
Figur 10.2: Sentrale elementer i arbeidet med kvalitetsforbedring	267
Figur I: Eksempel: Utdrag av analyseskjema for organisering	289
Figur II: Eksempel: Utdrag fra analyseskjema for ressurser	291
Figur III: Eksempel på oppsummerende evaluering av beredskapsløsning	296
Figur IV: Eksempel: Utdrag fra GAP-analyse for beredskapsløsning	298
Figur V: Eksempel: Utdrag fra analyseskjema for samvirke.....	299
Figur VI: Eksempel på analyseskjema for organisering	303
Figur VII: Eksempel på analyseskjema for ressurser	303
Figur VIII: Eksempel på kombinert analyseskjema for organisering og ressurser	304
Figur IX: Eksempel på analyseskjema for samvirke.....	304
Figur X: Eksempel på analyseskjema for kompetanse.....	305
Figur XI: Eksempel på analyseskjema for HMS.....	305
Figur XII: Eksempel på analyseskjema for strategi	306
Figur XIII: Eksempel på analyseskjema for barrierer	306
Figur XIV: Eksempel på analyseskjema for kommunikasjon	307

Tabelloversikt

Tabell 1.1:	Eksempler på forebyggende forhold og konsekvenshåndtering.....	27
Tabell 3.1:	Forenklet oppsummering av trinnene i arbeidet med beredskapsvurdering	54
Tabell 3.2:	Eksempler på mål for beredskap	60
Tabell 3.3:	Eksempler på delmål for beredskap.....	61
Tabell 4.1:	Eksempler på karakteristikk og tilhørende spørsmål for kartlegging av status.....	70
Tabell 4.2:	Eksempler på karakteristikk-kategorier.....	70
Tabell 5.1:	Eksempel på tabell for presentasjon av beredkapsområdet	88
Tabell 5.2:	Eksempel på kategorisering	90
Tabell 5.3:	Valg av representative beredskapssituasjoner	91
Tabell 6.1:	Eksempler på strategiske og taktiske variable forhold	132
Tabell 7.1:	Sammenstilling av krav	147
Tabell 7.2:	Eksempel på tabell som viser ytelsesnivå for ulike beredskapssituasjoner	149
Tabell 7.3:	Krav for ulike ytelsesnivå	150
Tabell 7.4:	Eksempel på samsvarsmåling.....	154
Tabell 7.5:	Eksempel på tabell for vurdering av forventet måloppnåelse.....	156
Tabell 7.6:	Eksempel på enkelt oppsett av kostnad/nytte-analyse	191
Tabell 7.7:	Vekting av kostnad/nytte-faktorer	192
Tabell 7.8:	Vurderingsverdier til beredskapsløsninger for ulike kostnad/nytte-faktorer	193
Tabell 7.9:	Faktorverdier for kvalitet.....	193
Tabell 7.10:	Sammenstilling av kostnad/nytte-vurdering.....	194
Tabell 9.1:	Langsiktig overordnet øvelsesplan.....	242
Tabell 9.2:	Eksempler på krav og tilhørende lærings-/øvingsmål	243
Tabell 9.3:	Eksempel på kvalitetssikring av om hvorvidt krav til beredskapen er oppfylt etter lærings- og øvelsesaktivitet	244
Tabell 9.4:	Forenklet oversikt over innholdet i PLIVO-prosedyren	246

TABELLOVERSIKT

Tabell 9.5:	Forenklet oversikt over innhold i brodokument	247
Tabell 9.6:	Forenklet oversikt over innhold i industrivernplan	250
Tabell 9.7:	Forenklet oversikt over innhold i <i>Regional beredskapsplan for Stavangerregionen</i>	251
Tabell 9.8:	Forenklet oversikt over innhold i avtale om felles 110-sentral.....	253
Tabell 10.1:	Eksempler på hvordan ledelse, kultur, kompetanse og struktur kan påvirke beredskapskvaliteten	263
Tabell I:	Eksempel: Tabell med samling av myndighetskrav for beredskapsløsning	294
Tabell II:	Eksempel: Tabell med samling av mål for beredskap	294
Tabell III:	Eksempel: Tabell med samling av krav til beredskapsløsning.....	295
Tabell IV:	Eksempel: Tabell med samling av forutsetninger og antagelser for beredskapsløsning	295